

3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet

a közutakon végzett munkák elkorlátozási és forgalombiztonsági követelményeiről

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 48. §-a (3) bekezdése b) pontjának 5. alpontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. § (1) A közutakon végzett munkák elkorlátozási és forgalombiztonsági követelményeire vonatkozó műszaki szabályzatot [A Közutakon Végzett Munkák Elkorlátozási és Forgalombiztonsági Szabályzata (a továbbiakban: EFSZ)] e rendelet *mellékleteként* kiadom.

(2) A rendelet hatálya kiterjed

a) a Magyar Köztársaság területén levő közutakra és a közforgalom elől el nem zárt magánutakra (e rendelet alkalmazásában a továbbiakban együtt: út),

b) az a) pontban felsorolt utak kezelőire, tulajdonosaira, valamint az úton munkát végzőkre.

(3) Az EFSZ tartalmazza az úton végzett munkák során a jelzőtáblák, az útépitési elkorlátozó elemek és eszközök, a forgalomirányító jelzőlámpák és az útelzáró jelzőlámpák alkalmazásának előírásait.

(4) Az EFSZ nem vonatkozik a jelzőtáblák, a forgalomirányító jelzőlámpák alak- és méretelőírásainak, továbbá erőtani és fénytechnikai követelményeinek meghatározására, valamint az útnak vasúttal való keresztezésében végzett munka esetén a vasúti forgalom számára szükséges jelzések meghatározására.

(5) Az egyes elkorlátozó elemeket és eszközöket úgy kell elkészíteni, hogy azok alakja, mérete, színezése, jelképeinek alakja, belső méretének aránya, feliratainak betűi, számjegyei és írásjelei feleljenek meg az EFSZ szerinti követelményrendszernek.

2. § A munkát végző kivitelező felelős az út kezelője által meghatározott feltételeknek megfelelően az úton vagy annak közvetlen közelében végzett, a közúti forgalmat érintő munka miatt szükséges közúti jelzőtáblák, útépitési elkorlátozó elemek és eszközök, a forgalomirányító jelzőlámpák és az útelzáró jelzőlámpák elhelyezéséért és fenntartásáért továbbá eltávolításáért.

3. § (1) Ez a rendelet 2001. május 1. napján lép hatályba.

 (2)

Melléklet a 3/2001. (I. 31.) KöViM rendelethez

A Közutakon Végzett Munkák Elkorlátozási és Forgalombiztonsági Szabályzata (EFSZ)

I. Fejezet

ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEK

1. Általános előírások

1.1. A közúton végzett munkákkal érintett munkaterületet a forgalomtól külön kell választani, és jelezni kell.

Ennek megfelelően a közúti munkahelyet el kell határolni (általában elkorlátozással), közúti jelzéssel kell jelölni és a munkahelyre előjelzéssel kell felhívni a figyelmet.

1.2. A közúton végzett munkák miatt elhelyezett közúti jelzések a forgalmat csak a szükséges legkisebb mértékben korlátozhatják. Ezeket a jelzéseket a munkák megszűnésével, ideiglenes szüneteltetésével haladéktalanul el kell távolítani, vagy érvényteleníteni kell, a munkák térbeni, illetve időbeni előrehaladásával át kell helyezni, illetve a szükséges mértékben módosítani kell.

1.3. A közúti útelzárás elkorlátozás és forgalomterelés elemei feleljenek meg a vonatkozó útügyi műszaki előírásokban foglalt követelményeknek.

1.4. Az elkorlátozó elemeket, közúti jelzőtáblákat és jelzéseket kihelyezéskor úgy kell rögzíteni, hogy azok a vonatkozó jogszabály szerinti szélterhelés esetén ne csússzanak el, ne dőljenek fel, és ne forduljanak el.

1.5. A közúti munkahely maximális hossza (elkorlátozás kezdetétől a végéig):

1.5.1. A gyorsforgalmi hálózaton, illetve irányonként több forgalmi sávok lakott területen kívüli főutakon:

- átkelés nem igénylő beavatkozás esetén: legfeljebb 3 km (kivéve, ha irányonként több forgalmi sáv biztosítható),

- átkelés esetén autópályán: legfeljebb 6 km (kivételes esetben 9 km).

1.5.2. Az 1.5.1. pontba nem tartozó utakon:

- lakott területen kívül: legfeljebb 1000 m,

- lakott területen belül: legfeljebb 500 m.

1.5.3. Egy forgalmi sávra szűkülő, csak jelzőtáblával szabályozott forgalomterelés esetén: legfeljebb 50 m (a kialakítással kapcsolatos szabályokat az 5.12. pont tartalmazza).

1.5.4. Jelzőlámpás forgalomirányítás esetén: a forgalmi viszonyok figyelembevételével a 150 másodperces (kivételesen 180 másodperces) periódusidőhöz tartozó hosszúság értéke.

1.6. A közúton folyó munkák során az ideiglenesen kialakított forgalmi sáv legkisebb szélessége:

- gyorsforgalmi utakon 3,00 m,

- nem gyorsforgalmi utakon 2,75 m,

- irányonként több forgalmi sávok utak belső forgalmi sávján (a szélességkorlátozás jelzésével) 2,50 m.

1.7. Ideiglenes forgalmi rend kialakítása esetén a meglévő úttartozékokat (oldal akadályokat) a kijelölt forgalmi sáv széle

- $v_{eng} = 100$ km/h esetén: 1,0 m-nél,

- $v_{eng} < 100$ km/h esetén: 0,5 m-nél

jobban nem közelítheti meg.

1.8. Ideiglenes sávszám-csökkentés esetén - a forgalom nagysága, összetétele, az út vízszintes és függőleges vonalvezetése és a terelés hosszának figyelembevételével - ellenőrizni kell, hogy az út tervezett kialakítása megfelel-e a terelés idején jelentkező forgalom nagyságának.

1.9. A jelzések és jelzőberendezések fenntartását, megfelelő helyzetét a közúton munkát végzőknek (ha szükséges folyamatosan) ellenőriznie és biztosítani kell. Ez a kötelezettség fennáll akkor is, ha a munkavégzés szünetel, de az elkorlátozást fenn kell tartani.

1.10. Közúton végzett munkák ideje alatt is biztosítani kell a gyalogosok és a mozgáskorlátozottak számára a biztonságos közlekedést, továbbá a megkülönböztető jelzéseket használó gépjárművek (mentők, tűzoltók stb.) feladatának elvégzéséhez szükséges közlekedési lehetőséget.

1.11. Fokozottan veszélyes helyek (vasúti átjárók, forgalomirányító fényjelző készülékkel szabályozott útkereszteződések, kijelölt gyalogos-átkelőhelyek, kerékpárutak, kerékpársávok) közelében végzett munkáknál a forgalmat a veszély jellegének figyelembevételével kell szabályozni.

1.11.1. A munkahelyi elkorlátozással érintett kijelölt gyalogos-átkelőhelyek esetében is biztosítani kell a gyalogosok mindenkori észlelhetőségét.

1.11.2. Útépítési (aszfaltozási) munkák miatt ideiglenesen megszüntetett gyalogos-átkelőhely esetében az átkelőhelyet jelző „Kijelölt gyalogos-átkelőhely” tájékoztatást adó táblát (a „Gyalogosátkelés” veszélyt jelző táblát) érvényteleníteni kell. A gyalogos-átkelőhely ideiglenes megszüntetése esetén a „Gyalogosok” veszélyt jelző táblát el kell helyezni.

1.11.3. Ha a közúton végzett munkák miatt a kijelölt gyalogos-átkelőhelyet irányító forgalomirányító fényjelző készülék 12 órát meghaladóan nem működik - de az úton a gyalogos-átkelőhely fennmarad - az átkelőhelyhez el kell helyezni a „Kijelölt gyalogos-átkelőhely” tájékoztatást adó jelzőtáblát.

1.11.4. Az ideiglenesen jelzőlámpával szabályozott váltakozó irányú útszakaszon lévő kijelölt gyalogos-átkelőhelyet meg kell szüntetni, vagy be kell vonni a jelzőlámpás szabályozásba.

1.11.5. Különösen indokolt esetben a gyalogosok a (közúti) munkahellyel ellentétes oldali járdára való átvezetésének biztosítása érdekében új ideiglenes gyalogos-átkelőhelyet kell kijelölni.

1.11.6. Gyalogos-átkelőhely kijelölése, illetve megszüntetése esetén végre kell hajtani a külön jogszabályban meghatározott további intézkedéseket.

1.12. A munkahelyek előjelzése, jelzése és elkorlátozása végrehajtásának időbeli sorrendje:

1.12.1. Váratlanul előállt balesetveszélyes akadály (munkahely) esetében:

- elkorlátozó elemek, eszközök

- az elkorlátozó elemekkel együtt alkalmazott jelzések,

- a munkahely (akadály) előjelzése.

1.12.2. Előzetesen tervezett munka és munkahely jelzéseinek kihelyezése esetében (beleértve a már előre kihelyezett jelzések érvényesítését is):

- a munkahely előjelzése,

- a munkahely jelzése,

- elkorlátozó elemek elhelyezése.

Egyirányúsítás során mindig először a „Behajtani tilos”, míg útszűkület elsőbbségének szabályozásánál előbb „A szembejövő forgalom elsőbbsége” jelzőtáblákat kell elhelyezni.

1.12.3. A közúti munkahelyek megszüntetése során előbb az elkorlátozó elemek, majd a jelzések, végül a munkahelyek előjelzésének megszüntetését kell elvégezni.

1.13. Ha az út burkolatát ideiglenes jelleggel állították helyre, a végleges helyreállításig - egyedi elbírálás alapján - „Egyenetlen úttest” és „Sebességkorlátozás” jelzőtáblákat kell elhelyezni.

1.14. A közúton végzett munkák befejezését követően az eredeti (vagy jóváhagyott) forgalmi rendet haladéktalanul vissza kell állítani, illetve életbe kell léptetni.

1.15. Bármely közúton forgalomkorlátozást, illetve terelést csak a közútkezelői hozzájárulásban foglaltak betartásával szabad megvalósítani. Amennyiben maga az elkorlátozás vagy az elkorlátozás miatti közúti jelzések elhelyezése több útkezelőt érint, a közútkezelői hozzájárulást mindegyik közútkezelőtől meg kell kérni.

Ha a közúton folyó munka miatt létrejövő forgalomátterelődések másik kezelő által kezelt útszakaszra is kiterjed, akkor a kezelőknek kölcsönösen tájékoztatniuk kell egymást a munka várható következményéről.

1.16. A vasúti átjáró közelében végzendő közúti munkálatokat

- a föld alatti, vagy a felszíni vasúti létesítmények megközelítése esetén, illetve ha

- a munkálatok miatt a közúti járművek vasúti átjárón történő áthaladása vagy az átjáró közvetlen közelségének gyors elhagyása akadályba ütközik,

a vasutat üzemeltetőnek - a tervek bemutatása mellett - előzetesen be kell jelenteni, és csak az általa megszabott feltételek teljesülését követően szabad elkezdeni.

1.17. A közúton végzendő munka megkezdése előtt az elkorlátozás, illetve ideiglenes forgalomszabályozás jóváhagyás szerinti megvalósítását minden esetben ellenőrizni kell. Az ellenőrzést a közúton végzett munkáért (ideiglenes forgalomszabályozásért) felelős személy - és ha szükséges, a közút kezelőjének képviselője - végzi.

1.18. A közutak építési szakaszai mellett elhelyezett olyan táblákat, melyek az építési adatokról, határidőkről, kivitelezőről, felelős vezetőkről tájékoztatnak, az út kezelőjének egyedi előírásai szerint - a közúti jelzésektől elkülönülten - kell elhelyezni.

1.19. A közúton mozgó munkahely csak megfelelő látási viszonyok esetén létesíthető. A látási körülmények hirtelen rosszabbodása esetén a mozgó forgalomterelést csak a feltétlenül szükséges legrövidebb időtartamig szabad fenntartani. Ilyen helyzetben, ha a forgalomterelés a lehető legrövidebb idő alatt valamilyen okból nem szüntethető meg, akkor a munkaterületet az állandó munkahelynek megfelelő jelzésekkel kell jelezni.

1.20. A közúti munkahelyek elkorlátozási tábláinak és eszközeinek kihelyezési, módosítási, eltávolítási időpontjáról a kivitelezőnek nyilvántartást kell vezetnie.

II. Fejezet

JELZŐTÁBLÁK, ELKORLÁTOZÓ ELEMELK ALKALMAZÁSA

2. Jelzőtáblák alkalmazásának általános előírásai

2.1. A közúti munkahelyek elkorlátozásához, jelzéséhez és előjelzéséhez csak szabványos, ép felületű és jelzési képű, tiszta elkorlátozó elemek és jelzőtáblák használhatók fel.

2.2. A jelzőtáblák csak fényvisszavető kivitelűek lehetnek.

2.3. Az alkalmazott jelzőtáblát mindig a szabályozandó közlekedők haladási irányára merőlegesen kell elhelyezni.

2.4. A közúton végzett munkák során a közúti jelzőtáblák úttest melletti magassági elhelyezésére vonatkozó - az F3 függelékben megadott - általános előírásoktól lakott területen kívül az alábbi esetekben és értékben szabad eltérni:

- mozgó munkahelynél, úttest melletti tábla esetében $h_{\min}=0,80$ m,

- egyesített jelzőtáblák esetén $h_{\min}=0,20$ m,

- autópályán és autópályán felállítható, állványra helyezett táblák esetén $h_{\min}=0,20$ m,

- egy oszlopon elhelyezett három jelzőtábla esetén $h_{\min}=0,80$ m

lehet.

2.5. Azokat a közúti jelzőtáblákat, amelyek a közúton végzett munkák miatt nem érvényesek vagy ellentétes értelműek, el kell távolítani, illetve érvényteleníteni kell.

2.6. Jelzőtábla érvénytelenítése során

- letakarás céljára csak át nem látszó és a táblára megfelelően rögzített anyagot szabad felhasználni,

- az elforgatást úgy kell végrehajtani, hogy a tábla megfelelően rögzítve legyen és jelzési képe az érintett útról (utakról) ne legyen látható. E feltételek hiánya esetén elfordítás nem alkalmazható.

- Tájékoztatót adó és útbaigazító jelzőtáblát áthúzással is lehet érvényteleníteni. Az érvénytelenített táblát, vagy táblarészt „X” alakban átlósan, piros színű (fényvisszavető kivételű), és a felirat vonalvastagságánál háromszor vastagabb vonallal kell áthúzni.

Az érvénytelenítésre használt anyag a jelzőtáblát nem rongálhatja, leszedésével a tábla minősége nem változhat.

3. A munkahelyek elkorlátozása

3.1. Az úttesten és útpadkán lévő közúti munkahelyet szabványos útelzáró, elkorlátozó, illetve forgalomterelő elemek alkalmazásával körül kell határolni, kivéve a folyamatosan mozgó munkahelyet.

Lakott területen az úttesten lévő pontszerű munkahely elkorlátozása - indokolt esetben - mellőzhető.

3.2. Az elkorlátozás kezdetét az alábbiak szerint kell kialakítani:

3.2.1. Autópályán, autóúton és irányonként több forgalmi sávú úton lévő részleges útelzárás esetében az átmenettel kialakított elkorlátozás kezdetét sávozott terelőtáblával vagy iránytáblával kell megvalósítani (vázlatát az F4 függelék 2-3. ábra tartalmazza). Az elkorlátozás elején a sávozott terelőtáblákat legalább 10 m-enként kell elhelyezni. A táblasor által alkotott vonalnak az út tengelyéhez viszonyított hajlása:

- a gyorsforgalmi hálózat esetén 1:20,

- egyéb utakon 1:10

legyen.

3.2.2. Az út tengelyére merőlegesen elhelyezett iránytáblával alakítható ki az elkorlátozás kezdete olyan esetben, ha az út nem tartozik az autópályák, autóutak és irányonként több forgalmi sávú utak körébe.

3.2.3. Teljes útelzárás esetében (a gyorsforgalmi utakat kivéve) az elkorlátozás kezdetét - az út tengelyére merőlegesen elhelyezett - útelzáró korláttal és iránytáblával kell megoldani.

3.2.4. Az elkorlátozás kezdetét (ha szembejövő forgalom indokolja, a végét is) a munkahelyen (munkaterületen) elhelyezkedő legközelebbi veszélyforrástól (munkagödör, szilárd tárgy stb.)

- autópályán és autóúton: 50 m,

- lakott területen kívül és közvilágítás nélküli lakott terület esetében: 20 m,

- kerékpárúton, járdán és lakott területen lévő, közvilágítással ellátott út, továbbá közvetlenül útkereszteződésben lévő munkahely esetében: 0,5 m

hosszúságú biztonsági zóna szabadon hagyásával kell kialakítani.

3.2.5. Mozgó munkahely szakaszosan többször változó munkaterületén az elkorlátozás elejét a 3.2.1. pontban leírt módon kell kialakítani, azonban a sávozott terelőtábla terelőkúppal is helyettesíthető.

3.3. Az úttesten elhelyezett elkorlátozó elemeknek (az elkorlátozás kezdetének) az engedélyezett sebességhez vagy elrendelt sebességkorlátozáshoz tartozó megállási látótávolságból jól észlelhetőnek kell lenniük.

3.4. A felállított elkorlátozó, illetve terelőelemeken a sávozás iránya, illetve a nyílak hegye a kikerülés felé mutasson.

3.5. Az elkorlátozás forgalommal párhuzamos oldalát az alábbiak szerint kell kialakítani:

3.5.1. A munkahelyek forgalommal párhuzamos azon oldalai, amelyek mentén a munkaterületen veszélyforrás (munkagödör, szilárd tárgy stb.) nincs, szakaszosan is elhatárolhatók. Szakaszos elhatárolás esetén a terelőelemek egymástól mért legnagyobb távolsága

- a gyorsforgalmú úton 50 m-nél,

- egyéb úton lakott területen kívül 20 m-nél,

- lakott területen 10 m-nél

nagyobb nem lehet.

Ugyancsak megengedhető a szakaszos elhatárolás az ideiglenesen kialakított forgalmi sávok vezetésénél, hosszirányban elhelyezett útelzáró és terelőelemek alkalmazása esetén.

Alkalmazható továbbá a szakaszos elhatárolás az úttest mellett elhelyezkedő vagy az úttestet csak kis mértékben szűkítő olyan akadályok hosszirányú elhatárolására, amelyek a közúti forgalmat - az elkorlátozás kezdetének és végének szabályszerű kialakítása mellett - közvetlenül nem veszélyeztetik (pl. padkán végzett munkák).

Sávozott terelőtáblákat a tartóoszlop hátoldalán megismételve is el kell helyezni, ha azok ellentétes irányú forgalmi sávokat választanak el.

Szakaszosan változó mozgó munkahely mentén, ahol kézi munkavégzés történik, a terelőkorlát helyett forgalomterelő kúpot szabad alkalmazni. Éjszakai munkavégzés esetén használt terelőkúpot fényvisszavető felülettel kell ellátni.

3.5.2. Folyamatos hosszirányú elkorlátozás céljára terelőkorlát, terelőfal, terelőlánc, jelzőszalag is alkalmazható.

A munkahelyen a forgalom irányával párhuzamos hosszirányú elkorlátozás céljára csak összefüggően elhelyezett útelzáró korlátot szabad alkalmazni, ha gyalogosok és kerékpárosok közlekedésével kell

számolni, illetve azon szakaszokon, amelyek mentén veszélyforrás (szilárd tárgy, 0,5 m-nél mélyebb munkagödör) található.

3.6. A közutakon végzett munkálatok során, ha az úttest mellett létesített állandó védelmi eszközöket (korlátot, betonfalat stb.) eltávolítják, akkor megfelelő más módon kell biztosítani az úton haladók biztonságát. Az alkalmazásra kerülő eszközöket az ideiglenes forgalomkorlátozás során megállapított csökkentett sebességnek megfelelően lehet megválasztani.

3.7. A munkaterület forgalommal párhuzamos oldalán az elkorlátozó eszközöket az ott lévő legközelebbi veszélyforrástól mért 0,5 m széles biztonsági sáv szabadon hagyásával kell elhelyezni.

3.8. A munkaterületen belül 0,5 m-nél mélyebb munkagödröket - a munkavégzés időtartamán túl - külön is körül kell korlátozni útelzáró korláttal.

3.9. Járdán, gyalogúton és kerékpárúton lévő munkahelyet útelzáró korlát alkalmazásával kell körülhatárolni.

Járdán, gyalogúton és közvilágítással ellátott kerékpárúton egyéb forgalomterelő elem alkalmazása nem kötelező.

A közúton végzett munkák ideje alatt is biztosítani kell a gyalogosok biztonságos közlekedését. Ennek megfelelően a járda teljes lezárása esetén a gyalogosok úttestre terelését zárt rendszerben kell megoldani.

3.10. Lakott területen lévő út úttestjén elhelyezkedő pontszerű akadályt (munkahelyet) közvetlenül az akadály előtt elhelyezett sávozott terelőtáblával, Kikerülési irány jelzőtáblával és - éjszaka, illetve rossz látási viszonyok esetén - sárga villogó lámpával (az F6.1. függelék 5. ábra szerint) kell jelezni.

Kétoldali kikerülési lehetőség esetén kettős sávozott terelőtáblát kell alkalmazni (F6.2. függelék 6. ábra).

3.11. Az alkalmazott útelzáró és elkorlátozó eszközök, azok rögzítő elemei és a rajtuk elhelyezett jelzések az elkorlátozás vonalától számítva a használható útterületre 0,3 m-nél jobban nem nyúlhatnak be. Az elkorlátozó eszközöket a függőleges tartó elemeken úgy kell rögzíteni, hogy alsó szélük az úttest síkjához viszonyítva, iránytábla, terelőlánc és jelzőszalag esetében legalább 0,5 m; útelzáró korlát esetében legalább 0,7 m magasan legyen.

4. A munkahelyek jelzése

4.1. Az elkorlátozás kivilágítása

Éjszaka és korlátozott látási viszonyok mellett az elkorlátozást folyamatos piros vagy villogó sárga fényt adó lámpával kell megjelölni.

4.1.1. Részleges útelzárásnál az elkorlátozás (elhatárolás) úttestre eső sarokpontját (sarokpontjait) lámpával meg kell jelölni. Ha az elkorlátozás az úttesten keresztirányban egy forgalmisáv-szélességet meghalad, a lámpát a sarokponton kívül a teljesen lezárt további forgalmi sávok tengelyében is el kell helyezni.

Teljes útelzárásnál a lámpát (lámpákat) a lezárt forgalmi sáv(ok) tengelyében kell elhelyezni.

Átmenettel (vagy hajlással) kialakított elkorlátozásnál a forgalmi sáv(ok) szélén és azok tengelyében kell lámpát elhelyezni.

Autópályán, autóúton és lakott területen kívüli, irányonként több forgalmi sávú úton csak sárga villogó fényt adó lámpák alkalmazhatók, melyeknek azonos fázisban vagy futófényes üzemmódban kell működniük. A lámpáknak meg kell felelniük a külön előírásban meghatározott feltételeknek.

4.1.2. Mozgó munkahelyek jelzésére sárga villogó lámpa éjszaka és korlátozott látási viszonyok esetén mindenkor, nappal akkor kötelező, ha a munkahelyet előjelzésekkel nem tették felismerhetővé. A folyamatosan mozgó munkahelyet sárga villogó lámpával minden esetben jelezni kell.

4.2. Jelzőtáblák elhelyezése

4.2.1. Részleges útelzárásnál - az eltérített forgalom irányában - a megfelelő „Kikerülési irány” jelzőtáblát az elkorlátozás kezdetének forgalom felé eső sarokpontján el kell helyezni.

Kötelező a „Kikerülési irány” jelzőtábla elhelyezése úttesten elhelyezkedő pontszerű munkahely (akadály) esetében is (F6.1-2. függelék 5-6. ábra).

4.2.2. Olyan részleges útelzárásnál, ahol a szabadon hagyott úttestrészt csak az ellentétes irányú forgalom használhatja, az elkorlátozás kezdeténél „Behajtani tilos” jelzőtáblát kell elhelyezni (egyirányúsítás).

Ezt a jelzőtáblát az elkorlátozás úttesten lévő sarokpontján vagy az út bal oldalán meg kell ismételni.

Az elkorlátozás végénél szükséges továbbá az „Egyirányú forgalmú út” jelzőtábla elhelyezése is.

4.2.3. Teljes útelzárásnál „Mindkét irányból behajtani tilos” jelzőtáblát kell elhelyezni az úttest jobb oldalán. A jelzőtábla a korlátelemeken, vagy azok fölött, vagy az úttest bal oldalán megismételhető.

A tábla alatt a külön előírásban meghatározott kiegészítő tábla jelezheti azoknak az úthasználóknak körét, akik a lezárt útszakaszt (célforgalmi jelleggel) igénybe vehetik.

Terelőút kijelölése esetén a „Terelőút” jelzőtáblát közvetlenül a korlátelemek fölött vagy a behajtási tilalmat jelző tábla oszlopán meg kell ismételni.

4.2.4. A külön előírásban meghatározott „Építést jelző táblát” - a közúton végzett munka jellegének megfelelő felirattal - az elkorlátozás kezdeténél kell elhelyezni úgy, hogy egyéb jelzést ne takarjon.

4.3. Minden - ideiglenesen, az úttesten, illetve az útpadkán lévő - akadályt (munkagép, magasépítési munkaterület, konténer stb.) jelezni kell.

5. A munkahelyek előjelzése

5.1. A közúti munkahelyek előjelzésére alkalmazott veszélyt jelző táblát az elkorlátozás kezdete előtt autópályán, lakott területen kívüli egyéb úton és lakott területen el kell helyezni a vonatkozó jogszabályban meghatározott távolságokra. Ha ezeknél rövidebb, illetve hosszabb elhelyezési távolság indokolt (pl. közeli útkereszteződés esetében), a tábla alá - az elkorlátozás kezdetének távolságát feltüntetve (autópályán és autópályán 50 m-re, egyéb utakon 10 m-re kerekített) - kiegészítő táblát kell elhelyezni.

5.2. Szilárd burkolatú úton, ha a jelzés helye és az elkorlátozás kezdete között útkereszteződés van, a keresztező úton (földút esetét kivéve) el kell helyezni a veszély jellegére utaló - KRESZ 139. ábra szerinti - „Útírány-előjelző” táblát.

Az útírány előjelző táblán tilalmi jelzés is feltüntethető. A táblán továbbá feltüntethető az elkorlátozás kezdetének az útkereszteződéstől mért távolsága is. Az útírány-előjelző tábla helyettesíthető a szabványos veszélyt jelző és az alatta elhelyezett (irányt és távolságot feltüntetve) kiegészítő táblákkal is.

Ez utóbbi esetben a kiegészítő táblán az elkorlátozás kezdete és a veszélyt jelző tábla közti távolságot kell feltüntetni.

5.3. Autópályán, autópályán, valamint irányonként több forgalmi sávú osztottpályás úton lévő állandó munkahely esetében a tilalmi jelzéseket az úttest (útpálya) bal oldalán meg kell ismételni.

A gyorsforgalmi úthálózaton pályáátterelés esetén az átterelés kezdeténél elhelyezett veszélyt jelző és tilalmi táblákat 500 m-enként meg kell ismételni.

Bármely út esetében, ha a jelzés helye és az elkorlátozás kezdete között útkereszteződés van, a tilalmi jelzőtáblákat az útkereszteződés után meg kell ismételni.

5.4. Lakott terület végénél - amennyiben az elkorlátozással érintett szakasz a lakott terület után is folytatódik - a tilalmi táblákat a „Lakott terület vége” táblán vagy az után meg kell ismételni.

5.5. A gyorsforgalmi úthálózaton az elkorlátozástól 50 m-re az alkalmazott tilalmat jelzőtáblával mindig fel kell oldani.

Egyéb utakon, ha az elkorlátozás végét követő 50 m-en belül nincs útkereszteződés, az alkalmazott tilalmi jelzőtáblákat 20 m-re kell feloldani. Mellőzhető a feloldó tábla elhelyezése lakott területen lévő olyan úton, ahol a tilalmi jelzés hatálya többsávokkal kiépített vagy jelzőlámpával szabályozott útkereszteződésben ér véget.

5.6. A közúton végzett munkák előjelzésére az „Úton folyó munkák” jelzőtáblát minden forgalmi irányban el kell helyezni, kivéve azokat az eseteket (autópálya, illetve osztottpályás úttest, egyirányú forgalmú út), amikor az elkorlátozás valamelyik forgalmi irányt nem érinti.

Autópályán, autópályán, valamint irányonként több forgalmi sávú osztottpályás úton lévő állandó munkahely esetén a jelzőtáblát a közúti munkahely előtt az úttest (útpálya) bal oldalán is meg kell ismételni.

5.7. „Útszűkület” veszélyt jelző tábla elhelyezése (megfelelő jelzési képpel) akkor kötelező az elkorlátozás előjelzésére, ha az elkorlátozott terület, illetve a közúti munkahely a forgalmi sáv 0,5 m-rel megnövelt szélességét vagy a forgalmi sávok számát csökkenti, illetőleg ha az útpadka megszűnik.

Az „Útszűkület” jelzőtáblán kívül sárga alapszínű „Terelés forgalmi rendjét jelző táblát” is el kell helyezni autópályán, illetve osztottpályás úttest esetében mindkét forgalmi irányból, ha a forgalmat az ellentétes irányú pálya (úttest) forgalmi sávjára terelik vagy sáveltérítés történik.

5.8. „Szembefövő forgalom” veszélyt jelző táblát akkor kell alkalmazni, ha egyirányú forgalmú úttesten (útpályán, úttestrészen) vagy úton az elkorlátozással összefüggésben a kétirányú forgalmat ideiglenesen megengedik, továbbá ha az ideiglenesen egyirányúsított út kétirányú forgalmú útból folytatódik.

5.9. A „Sebességkorlátozás”, az „Előzési tilalom”, a „Szembefövő forgalom elsőbbsége” és az „Elsőbbség a szembejövő forgalommal szemben” jelzések alkalmazását az adott útszakaszra egyedileg kell megtervezni.

Tartós (1 km-nél hosszabb útszakaszra vonatkozó) előzési tilalom csak ott alkalmazható, ahol mezőgazdasági vontatók, állati erővel vont járművek és lassú járművek közlekedését megtiltották.

5.10. A sebességkorlátozás mértékének megválasztásánál a közúti munkahely környezetét, az útburkolat állapotát, a rendelkezésre álló látótávolságot (az elkorlátozás kezdetének észlelhetőségét) és az ívviszonyokat kell figyelembe venni. A sebességkorlátozás legalacsonyabb értékét külön rendelet határozza meg, amelynek betartása céljából felvezető gépkocsi alkalmazható.

5.11. „Szembefövő forgalom elsőbbsége” és „Elsőbbség a szembejövő forgalommal szemben” jelzések alkalmazásánál a forgalom nagyságát, az útszűkület mértékét és hosszát, valamint átláthatóságát és az elsőbbségi viszonyok egyértelműségét, továbbá a jogszabályi előírásokat kell figyelembe venni.

Ezeket a helyeket a megfelelő „Útszűkület” jelzőtáblákat is el kell helyezni.

Nem alkalmazhatók a „Szembejövő forgalom elsőbbsége” és „Elsőbbség a szembejövő forgalommal szemben” jelzések olyan esetben, amikor a közúti munkahely melletti útszűkület - a munkavégzés (ideiglenes forgalomszabályozás) teljes időtartama alatt - nem belátható.

Ez utóbbi esetben a IV. fejezetben foglalt előírások irányadók.

5.12. Ha a közúti munkahely mentén az út valamely területét (oldalát) szabadon kell hagyni, az ennek megfelelő oldalra (oldalakra) „Megállni tilos” jelzőtáblát (jelzőtáblákat) kell elhelyezni.

5.13. Ha a közúti munkahelyen az úttest szintjétől számítva 4,5 m-nél alacsonyabb, de a közúti járművek közlekedésére még elégséges szabad magasság áll rendelkezésre, a szükséges „Magasságkorlátozás” jelzőtáblát el kell helyezni.

Ilyen esetben magasságkorlátozás nélkül járható útvonalat (terelőutat) - ha szükséges - sárga alapszínű „Útirány-előjelző táblával” (KRESZ 138. ábra) jelezni kell.

5.14. Ha a közúton végzett munkák miatt forgalomirányító fényjelző készüléket helyeznek el, azt mindkét forgalmi irányból „Forgalomirányító fényjelző készülék” veszélyt jelző táblával elő kell jelezni.

5.15. Közúton folyó munkák miatt a külön előírásban szereplő „Terelőút” jelzőtáblát el kell helyezni - annál az útkereszteződésnél, ahol az út (vagy egyik forgalmi irány) forgalmát terelőútra kívánják vezetni,

- a terelőútvonalon minden olyan útkereszteződésnél, ahol a járművezetők kellő tájékoztatása azt megköveteli (pl. elsőbbségadásra kötelezett terelőúti csomóponti ág vagy kanyarodó főútvonal esetében).

5.16. „Gyalogosok”, illetve „Kerékpárosok” veszélyt jelző táblát el kell helyezni, ha az úttest melletti járda vagy kerékpárút elkorlátozása kapcsán az úttesten gyalogosok, illetve kerékpárosok megjelenésével kell számolni.

5.17. Ha a közúton végzett munkák miatt a forgalmat jelzőőr irányítja „Egyéb veszély” jelzőtáblát - jelzőőrrre utaló kiegészítő táblával (KRESZ 95. ábra) - kell elhelyezni: lakott területen kívüli út esetében mindenkor, továbbá lakott területen lévő úton is, ha a jelzőőr és jelzése 50 méterről folyamatosan és egyértelműen nem látható.

5.18. Mozdó munkahely a fedező gépjárművön elhelyezett (egyesített) táblával is jelezhető.

Ezen a gépjárművön elhelyezett jelzéseket a munkaterületre ki-, illetve telephelyre visszaközlekedéskor érvényteleníteni kell (leszerelés, letakarás, elfordítás).

5.19. Folyamatosan változó munkaterület esetén a feloldó jelzőtábla elhelyezhető az elől haladó munkagép hátulján, ha ez a munkagép egyben a munkaterület végét is jelenti.

5.20. Mozdó forgalomterelés az autópályán csak a forgalommal megegyező irányban haladhat, és a szakaszos átállások is csak a forgalom irányában történhetnek.

5.21. Az iránytáblában elhelyezett terelő-villogós vagy futófénysoros fényjelzőkkel ellátott járműveken, utánfutókon a terelés irányát mutató jelzési képet vagy képsorozatot a tényleges terelésnek megfelelő irányúra kell állítani.

5.22. A mozdó terelésben résztvevőknek a munkahelyi vezetővel (vezérgéppel) és egymással kapcsolatot kell tartaniuk, jelzéseküket és mozgásukat össze kell hangolniuk.

III. Fejezet

IDEIGLENES FORGALMI SÁVOK KIALAKÍTÁSA

6. Ideiglenes útburkolati jelek

6.1. Az ideiglenes útburkolati jelek színe sárga. Ezek az állandó jelzéstől eltérő, (annál sűrűbb) vonal/köz kiosztással megkülönböztethetők. Az útburkolati jel szélesség az úton folyó munkák idején engedélyezett sebesség szerinti (keskenyebb) méretben is megválasztható.

6.2. Ideiglenes útburkolati jelet - a roncsolás mentes eltávolíthatóság érdekében - csak ragasztott kivitelben szabad létesíteni, kivéve azt az esetet, ha az ideiglenes útburkolati jelekkel ellátott útfelületet a végleges forgalmi rend kialakítását megelőzően új útburkolattal látják el.

6.3. Az állandó jellegű útburkolati jeleket nem kell eltávolítani, vagy láthatóságát megszüntetni, ha a munkavégzés ideje alatt az ideiglenes forgalmi sávok a forgalom részére sárga színű útburkolati jelekkel vagy egyéb optikai vezetést biztosító megfelelő eszközökkel egyértelműen kijelölhetők.

6.4. Az állandó útburkolati jeleket keresztirányú áthúzásokkal még átmenetileg sem szabad érvényteleníteni.

7. Burkolati jelzőtestek, illetve egyéb elválasztó elemek

7.1. Burkolati jelzőtestekkel kialakított - terelő vonalat szimbolizáló - jelzést csak az út állandó forgalomszabályozásának megfelelő kiosztással szabad létesíteni. Ekkor az útburkolati jelet 1 m-enként elhelyezett sárga színű burkolati jelzőtestekkel kell helyettesíteni.

7.2. A gyorsforgalmi úthálózaton 1+1 sávú pályaátterelés esetén az ellentétes irányú forgalmi sávokat - 9 m-enként elhelyezett - függőleges jelzőfelülettel (jelzőfüllel) ellátott burkolati jelzőtestekkel vagy sárga színű útburkolati jellel kell elválasztani.

7.3. Autópályákon és autóutakon pályaátterelés esetén, ha valamelyik irányban egynél több forgalmi sáv kijelölése indokolt, és/vagy az ellentétes forgalmi sávok egyikének szélessége 3,0 m alá csökken, akkor az ellentétes irányú forgalmi sávokat a függőleges jelzőfelülettel ellátott burkolati jelzőtesteken kívül sárga színű záróvonallal, illetve záróvonalat helyettesítő burkolati jelzőtestek alkalmazásával kell elválasztani.

7.4. Egy hétnél rövidebb időtartamú munkák esetén - amennyiben a rendelkezésre álló útfelület lehetővé teszi - a jelzőfüllel ellátott burkolati jelzőtestek sávozott terelőtáblákkal vagy bontható terelőszegéllyel is helyettesíthetők.

7.5. A különböző kialakításokra vonatkozóan az ÚT 2-1.119 számú útügyi műszaki előírásban foglaltak az irányadók.

IV. Fejezet

ÚTSZÜKÜLETEK FORGALOMIRÁNYÍTÁSA

8. A forgalomirányítás bevezetésének szükségessége

8.1. Ideiglenes forgalomkorlátozás miatt 5,50 m-nél keskenyebbre összeszűkülő útszakaszon, ahol a szembejövő forgalom elsőbbsége jelzőtáblákkal már nem szabályozható, jelzőőrt kell állítani, vagy jelzőlámpás forgalomirányítást kell alkalmazni. Az útszűkület jelzőtáblás előjelzésén (és szabályozásán) túl jelzőőrös forgalomirányítás vagy három fényjelzés forgalomirányító berendezés létesítése szükséges abban az esetben, ha a forgalomkorlátozással érintett

útszakasz

- bármelyik végéről teljes hosszban nem látható be, vagy
- hossza 50 m-nél nagyobb, vagy
- a két irány együttes forgalma 500 jmű/h értéket meghaladja.

8.2. A váltakozó irányban használt forgalmi sávra tilos a forgalomirányításba bevont szakaszon belül ráhajtani. Ha ezen útszakaszon belül az úthoz másik út csatlakozik, akkor a csatlakozó útról a munkavégzés alatt álló útra történő ráhajtást meg kell tiltani, illetőleg forgalomirányítással kell ellátni egyedi tervezés szerint.

8.3. Váltakozó irányban használt forgalmi sávot vasúti átjáró nem keresztezhet, kivéve azt az esetet, ha a munkaterület csak a vasúti átjáró közvetlen környezetét érinti.

9. Forgalomirányítás jelzőőrökkel

A jelzőőröknek nappal jelzőtárcsával, éjszaka és korlátozott látási viszonyok esetén piros fényt adó lámpával kell irányítaniuk a forgalmat. Munkájukat megfelelően és egyértelműen látható, illetőleg hallható jelzésekkel kötelesek összehangolni. A forgalomirányítás során jelzéseiket legkevesebb 10 m-rel a közúti munkahely (elkorlátozás kezdete) előtt kell adniuk. A jelzőőröknek és jelzéseiknek a megállási látótávolságból folyamatosan láthatóknak kell lenniük.

10. Forgalomirányítás fényjelző készülékkel

10.1. Ha a munkavégzés jellege, időtartama, más forgalomirányító készülékhez kapcsolódása vagy egyéb körülmény megköveteli, a járműforgalom irányítására külön előírásban meghatározottak szerinti forgalomirányító fényjelző készüléket (forgalomirányító jelzőlámpát) kell alkalmazni.

10.2. A forgalomirányító jelzőlámpa programját a forgalom nagysága, a forgalom összetétele, a járművek sebessége, valamint a közúti munkahely hossza és az út magassági vonalvezetése alapján a külön jogszabályban meghatározottak szerint kell megtervezni. A tervek elkészítéséhez az F2. Függelék tartalmaz útmutatást.

10.3. A forgalmat több program vagy forgalomtól függő berendezés alkalmazásával kell irányítani.

10.4. A fényjelző készüléken sárga villogó fénynek kell megjelennie, ha

- bármelyik piros izzó kiég, illetve
- a szabad jelzés az útszűkület mindkét végén egyidejűleg bekapcsolódna, vagy

- a közbenső idő(k) valami miatt lerövidül(nek).

Fényjelző készülék meghibásodása esetén jelzőőr állításáról és a fényjelző készülék kijavításáról haladéktalanul gondoskodni kell.

A forgalomirányító jelzőlámpának a forgalomirányítás megkezdésekor villogó, majd folyamatos sárga jelzések után mindkét irányban tilos jelzést kell adni legalább a kiürítési időtartamnak megfelelő ideig.

V. Fejezet

11. Ideiglenes forgalomszabályozási terv

11.1. A közutat, illetve annak ürszelvényét érintő bármilyen munka végzéséhez ideiglenes forgalomszabályozási tervet kell készíteni.

11.2. Az ideiglenes forgalomszabályozási tervnek építési ütemenként tartalmaznia kell legalább a következőket:

11.2.1. Forgalomkorlátozási terv

- egyszerűsített helyszínrajzot és rövid műszaki leírást kell készíteni (melyek készülhetnek típussterv jelleggel is)

= gyalogúton, járdán, kerékpárúton végzett minden munka esetén,

= az úton végzett bontás nélküli rendszeres út- és közműfenntartási, üzemeltetési, állagmegóvási munka esetén, illetve

= minden mérési munka esetén;

- részletes helyszínrajzot és teljes műszaki leírást kell készíteni minden egyéb más munka esetén.

11.2.2. Forgalomirányítási tervet kell készíteni, ha

- a munkavégzés kapcsán jelzőlámpás forgalomirányítást kell bevezetni, vagy ha

- a munkavégzés miatt meglévő forgalomirányító fényjelző készülék(ek) átalakítása (átprogramozás, részleges átépítés vagy letakarás, forgalmi rend módosítás stb.) szükséges.

11.2.3. Elterelési tervet (és ahhoz tartozó műszaki leírást) kell készíteni, ha a munkavégzés kapcsán a forgalmat, vagy annak egy részét terelőútra kell vezetni.

11.3. A terveknek tartalmazniuk kell a meglévő és a tervezett forgalmi rendet befolyásoló minden olyan elemet, jelzést és adatot, amely az ideiglenes forgalomszabályozás egyértelmű elbírálásához és végrehajtásához szükséges.

A forgalomirányítási tervek tartalmára vonatkozóan az út kezelőjének (illetve hatóságának) előírásai az irányadók.

A tervek elkészítését illetően az F2. Függelék tartalmaz útmutatást.

11.4. Építési engedélyhez kötött útépitési munka esetén az ideiglenes forgalomszabályozási tervet az illetékes közlekedési hatóság, egyéb esetben az érintett út kezelője hagyja jóvá.

11.5. Állandó munkahelyek létrehozása vagy megszüntetése megvalósítására a közútkezelő előírása alapján külön forgalomkorlátozási tervet kell készíteni.

11.6. Az ideiglenes forgalomszabályozási tervet és az engedélyt (hozzájárulást), vagy ha külön engedély nincs, az engedélyezési (jóváhagyási) záradékkal ellátott tervet a közúti munkahelyen kell tartani, és azt az ellenőrzésre jogosult személynek be kell mutatni.

Függelék

A Közutakon Végzett Munkák Elkorlátozási és Forgalombiztonsági Szabályzatához

F1. Fogalommeghatározások

F1.1. *Közút*: e szabályzat tekintetében a gyalogosok és a közúti járművek közlekedésére szolgáló közterület, illetőleg - közforgalom elől el nem zárt - magánterület.

F1.2. *Állandó munkahely*: az olyan munkaterület, melynek helye a közúton legalább egy munkanapig elkorlátozó elemeinek, jelző és előjelző tábláinak elhelyezésével együtt - nem változik.

F1.3. *Biztonsági zóna*: az a terület, amely az elkorlátozás vonala, és a munkaterületen elhelyezkedő akadály között mind a közlekedés, mint a munkavégzés biztonsága szempontjából szükséges.

F1.4. *Burkolati jelzőtest*: útburkolati jelet megerősítő, vagy azt helyettesítő, illetve ideiglenes forgalmi sávot kijelölő útburkolatba süllyeszthető vagy útburkolatra ragasztható eszköz, mely fényvisszavető elemet tartalmaz.

F1.5. *Egyesített jelzőtábla*: egyetlen táblán több, de legfeljebb 3 közúti jelzőtábla jelzési képének együttese.

F1.6. *Elkorlátozás kezdete*: a közúti munkahely kezdetének (úttesten általában a forgalom irányát eltérítő) elhatárolása.

F1.7. *Elkorlátozó elemek*: a közúton folyó vagy azt érintő munkák, illetőleg a közúti munkahely határának jelzésére, a közlekedők figyelmének a felhívására szolgáló eszközök, berendezések, amelyek fogalom meghatározását külön rendelet tartalmazza.

F1.8. *Elkorlátozás vége*: a közúti munkahely végének elhatárolása.

F1.9. *Építést jelző tábla*: az útelzárás, a forgalomterelés vagy az elkorlátozás okáról tájékoztatást adó tábla.

F1.10. *Fedező jármű*: közúti munkahelyek esetén (emberek és/vagy gépek védelme érdekében) a munkaterületre irányváltás nélkül való behaladást megakadályozó álló vagy haladó gépjármű.

F1.11. *Felvezető gépkocsi*: forgalomkorlátozás esetén (pl. az út új pályaszerkezete által technológiailag vagy egyéb szempontból) előírt sebesség betartására alkalmazott gépjármű, mely az útszakaszra ráengedett gépjárművek előtt halad.

F1.12. *Fényjelző készülék*: egy vagy több fényjelzőből álló forgalomirányító eszköz.

F1.13. *Forgalomirányítás*: az eltérő irányokból érkező és ugyanazon közlekedési területet igénybe venni szándékozó közlekedők áthaladási lehetőségeinek olyan biztosítása, melynek révén ezek a közlekedők közlekedési területet saját elhatározásuktól függetlenül csak egymástól eltérő időben használhatják.

F1.14. *Forgalomterelés*: a közúton végzett munkák kapcsán a forgalomnak terelő útvonalon történő vezetése.

F1.15. *Forgalmi sáv*: a közútnak egy gépjárműsor biztonságos közlekedéséhez szükséges, megfelelő szélességű része (sávja).

F1.16. *Futófényes üzemmód*: az elkorlátozás kezdetén, illetve annak határvonalán elhelyezett jelzőfények felvillanásának a terelés irányát követő szabályozása.

F1.17. *Függőleges jelzőfelülettel ellátott burkolati jelzőtest*: ideiglenes forgalmi rend kialakítása esetén a kijelölt forgalmi sáv elhagyásának megakadályozása érdekében a burkolati jelzőtestek függőleges jelzőfelülettel kiegészített változata.

F1.18. *Ideiglenes forgalmi rend*: a közúti forgalom szabályozásának meghatározott okból vagy célból, átmeneti időre (meghatározott ideig vagy feltétel bekövetkezéséig) történő megváltoztatása.

F1.19. *Ideiglenes útburkolati jelek*: ideiglenes forgalmi sávok vagy egyéb jelzések jelölésére alkalmazott sárga színű útburkolati jel.

F1.20. *Iránytábla*: piros-fehér színű nyíl alakban sávozott tábla, a munkaterület jelzésére, illetve a forgalmi sávok terelésére szolgál.

F1.21. *Jelzőőr*: olyan személy, aki a közúton folyó vagy azt érintő munkák helyén a jogszabályban meghatározott jelzésekkel a közúti forgalmat irányítja.

F1.22. *Jelzőőrös forgalomirányítás*: a forgalom irányítása jelzőőr(ök) segítségével.

F1.23. *Jelzőlámpás forgalomirányítás*: a forgalom irányítása forgalomirányító berendezéssel.

F1.24. *Jelzőtábla érvénytelenítés*: a kihelyezett jelzőtábla letakarása, elfordítása, illetve áthúzása.

F1.25. *Kitérítő szakasz*: a forgalmi sáv lezárása esetén a forgalmi sáv azon hossza, melyen forgalombiztonsági okok miatt a sáv folyamatos megszüntetése érdekében az elkorlátozást ferdén alakították ki.

F1.26. *Közúti jelzőtábla*: olyan tartós anyagból készült, az út mellett vagy felett tartószerkezetre, illetve járműre szerelt meghatározott méretű és színezésű sík (vagy egyes belső átvilágítású táblák esetében domború rajzolatú) felülettel rendelkező eszköz, mely jelzési képe révén a közlekedés résztvevőit veszélyre figyelmezteti, részükre tilalmat ír elő, utasítást ad vagy útbaigazítást, tájékoztatást nyújt.

F1.27. *Közúton végzett munkák*: azok az építési, fenntartási, üzemeltetési, javítási, állagmegóvási, kár- és baleset-elhárítási, valamint mérési és ellenőrzési munkák, amelyek a közút területén, illetve annak ürszelvényén belül folynak és amelyeket a forgalom résztvevőinek és a munkát végző személyek biztonsága érdekében jelezni, előjelezni, illetve körülhatárolni szükséges.

F1.28. *Közúti munkahely*: a közúton végzett munkák során mindazon területek egybefüggő összessége, ahol

- az úttestet, útpadkát, járdát, gyalogutat, kerékpárutat, vasúti átjárót, illetve a közút más részét felbontották, azokon szintkülönbség keletkezett, illetőleg nem járható;

- a közúti ürszelvényt érintően gépeket, anyagokat, szerszámokat, vezetékeket, felvonulási létesítményeket stb. helyeztek el;

- munkát végző személyek vagy gépek mozognak;

- anyagok kötése, hűlése, száradása miatt járművek, illetőleg gyalogosok közlekedése nem engedhető meg.

F1.29. *Megállási látótávolság*: az ME 07-3713 a Közutak tervezése műszaki előírásban részletezett, akadálytalanul áttekinthető úthossz.

F1.30. *Mozgó munkahely*: az olyan munkaterület, amelynek helye a közúton egy munkanapon belül folyamatosan vagy szakaszosan többször - jelző és előjelző tábláinak, illetőleg elkorlátozó elemeinek elhelyezésével együtt - változik.

F1.31. *Munkakezdési hozzájárulás*: a közút kezelőjének írásbeli hozzájárulása az illetékességi körébe tartozó, a közútkezelői hozzájárulásban meghatározott tevékenység megkezdéséhez, mely tartalmazza a munkavégzéssel kapcsolatos konkrét, a helyszíntől függő kikötéseket, a tevékenység során betartandó speciális szabályokat, illetőleg az előírások betartásáért felelős jogi vagy természetes személyek megnevezését.

F1.32. *Pályaátterelés*: az autópályán vagy osztott pályás (2x2 sáv) úttesten az egyik útpálya lezárása esetén a forgalom a másik pályára történő átterelése, mely utóbbin ideiglenesen kétirányú forgalmat alakítanak ki.

F1.33. *Pontszerű munkahely*: a legfeljebb 1 m x 1 m alapterületű közúti munkahely (pl. víznyelő akna, közműfedlap).

F1.34. *Részleges útlezárás*: a közút egy részének olyan mértékű elkorlátozása, ahol a járműforgalom számára legalább egy forgalmi sáv szélességű használható útfelület marad.

F1.35. *Sáveltérítés*: a forgalmi sáv(ok)ban haladó járművek - kétpályás úttest esetén ugyanazon az útpályán -, a munkaterület miatt új helyen vagy új kiosztásban kialakított forgalmi sáv(ok)ba terelése.

F1.36. *Sávozott terelőtábla*: külön előírásban meghatározott a munkaterület jelzésére, az útterület szakaszos elhatárolására, ideiglenes forgalmi sávok kijelölésére szolgáló forgalomterelő, illetve valamilyen veszélyre (burkolathibára, burkolatmarásra, útburkolat szennyezettségére, úttartozék hiányára, rongálódására) figyelmeztető piros-fehér színű sávozott tábla.

F1.37. *Sávozott kettős terelőtábla*: az elkorlátozás mindkét oldali kikerülésének lehetősége esetén az útterület szakaszos lezárásakor a kitérítő szakasz első táblájaként alkalmazott sávozott terelőtábla.

F1.38. *Szabad jelzés*: a gyalogosok úttesten áthaladását, illetőleg a járművek továbbhaladását megengedő jelzés.

F1.39. *Teljes útlezárás*: a közút oly mértékű elkorlátozása, amelynél a járműforgalom számára alkalmas útfelület nem marad.

F1.40. *Tartóoszlop*: az útelzáró, az útelkorlátozó és a forgalomterelő elemek kihelyezését lehetővé tevő eszköz.

F1.41. *Terelőkúp*: útterület rövid idejű szakaszos elhatárolását biztosító forgalomterelő eszköz.

F1.42. *Terelő útvonal*: a jogszabályban meghatározott „Terelőút” jelzőtáblával jelzett útvonal.

F1.43. *Útburkolati jel*: az úttest (útpálya) felületén, annak síkjában fekvő, és festék, plasztikus anyagok, útépitési és egyéb anyagok felhasználásával készített forgalomszabályozó létesítmény (úttartozék).

F1.44. *Útelzáró korlát*: a forgalom elől lezárandó útszakasz, illetve útterület elválasztására szolgáló forgalomterelő eszköz.

F1.45. *Úrszelvény*: az úttestet és környezetét, valamint a gyalogjárdát és környezetét lehatároló - ME 07-3713:1994 nemzeti szabványban külön értelmezett - terület, melyet a jármű- és gyalogosforgalom számára szabadon kell hagyni.

F1.46. *Útelzáró és veszélyt jelző lámpák*: akkumulátorról vagy elektromos hálózatról, illetve folyékony üzemanyaggal üzemeltetett folyamatos piros vagy villogó borostyánsárga fényt adó, alkalmazási hozzájárulással rendelkező berendezés, amely nem tartozik a jelzőlámpás irányítás körébe.

F1.47. *Útelzáró lánc, terelőfüzér és jelzőszalag*: forgalomterelő, útelzáró, útkorlátozó elemek, amelyek az elzárt terület folyamatos elhatárolását biztosítják.

F1.48. *Útközési energiaelnyelő szerkezet*: közutakon emberek, gépek, úttartozékok és egyéb szilárd tárgyak (pl. hídpillér) védelme érdekében alkalmazott, külön műszaki utasításokban meghatározott szerkezet.

F1.49. *Zöldidő*: a szabad jelzés idejének hossza

F2. Az ideiglenes forgalomszabályozási terv munkarészeinek tartalma

F2.1. Egyszerűsített helyszínrajz

Az egyszerűsített helyszínrajz vázlatosan (méterarány nélkül), a fontosabb méretek bejelölésével tartalmazza a következőket:

- a közúti munkahely környezetét a teljes útszélességgel és a munkahely előtti és utáni útszakaszt az előjelzéshez szükséges hosszban,
- az elkorlátozó elemek helyét,
- a munkavégzésre ténylegesen igénybe vett területet, a forgalom számára fennmaradó terület (annak mérete) megjelölésével,

- a meglévő és megmaradó, valamint (eltérő jelkulccsal) az ideiglenesen érvénytelenítendő, és a munkavégzés idejére kihelyezendő jelzőtáblákat és azok helyét,
- a meglévő és megmaradó, valamint (eltérő jelkulccsal) az ideiglenesen érvénytelenítendő, és a munkavégzés idejére létesítendő útburkolati jeleket.

F2.2. Rövid műszaki leírás

A rövid műszaki leírás tartalmazza

- az út azonosító adatait [település neve, út száma, km-szelvénye, szelvényezés iránya, az út (utca) neve, illetve egyéb azonosítója],
- a munka megkezdésének és befejezésének időpontját (ha az ismert),
- a munka okát, jellegét, technológiáját, várható időtartamát, ütemezését,
- az ideiglenes forgalomszabályozásért felelős személy (ha az ismert) nevét, munkahelyének címét, valamint munkahelyi és otthoni telefonszámát,
- a tervező nevét, címét, jogosultságát.

F2.3. Részletes helyszínrajz

A részletes helyszínrajz méretarányosan tartalmazza

- az út építés előtti állapotát (útszegélyek, útsatlakozások, vasúti átjárók, kijelölt gyalogos-átkelőhelyek, járdaszigetek, jelzőtáblák, útburkolati jelek, fényjelző készülékek, korlátok, tömegközlekedési megállóhelyek, taxiállomások, hidak és egyéb létesítmények), a közúti munkahely előjelzéséhez szükséges hosszban,
- az ideiglenes vagy áthelyezett útsatlakozásokat,
- a lezárt, valamint a közlekedés számára megmaradó útterületet, a kihelyezendő elkorlátozó elemekkel és jelzésekkel,
- a közúton végzett munkák időtartamára (ideiglenesen) kihelyezett, illetve (eltérő jelkulccsal) az érvénytelenítendő jelzőtáblákat, útburkolati jeleket,
- forgalomirányítás szükségessége esetén a fényjelző készülékek felállítási, illetve jelzőörök felállítási helyét,
- a helyszínrajzon vagy külön tervlapon a forgalom számára fennmaradó útszakasz (esetleg a közúti munkahely) kritikus keresztelvényeit.

F2.4. Teljes műszaki leírás

A részletes helyszínrajzhoz tartozó teljes műszaki leírás tartalmazza

- az út azonosító adatait [település neve, út száma, km-szelvénye, szelvényezés iránya, az út (utca) neve, illetve egyéb azonosítója],
- a munka várható időtartamát, megkezdésének és befejezésének időpontját (ha az ismert), ütemezését, továbbá a napi munkavégzés adatait,
- a munkavégzés okát, jellegét, technológiáját, a tevékenységhez kapcsolódó speciális biztonsági előírásokat,
- a technológia szerinti kézi és gépi munkavégzés helyigényét,
- a forgalom elterelésénél annak alapos indokolását, a terelőútnak és főbb jellemzőinek (a terelőút hossza, szélessége, lejtési viszonyai, teherbírása, forgalmi terhelése, a hidak, műtárgyak és érintett közművek állapota stb.) megjelölésével,
- az érintett tömegközlekedési járatok üzemeltetőivel történt egyeztetés, illetve jóváhagyás dokumentációját,
- az ideiglenes forgalomszabályozásért felelős személy (ha az ismert) nevét, munkahelyének és lakásának címét és telefonját,
- a tervező nevét, címét, jogosultságát.

F2.5. Forgalomirányítási terv

A forgalomirányítási terv az F2.3. pontban említetteken kívül tartalmazza:

- a forgalomirányítás rövid műszaki leírását jelmagyarázattal,
- az érintett út(ak) forgalmi adatait (mértékadó óra forgalmát, szükség esetén a napi, illetve heti forgalomlefolysási ábrákat),
- a fázistervet,
- a fázisterv átváltási mátrixát (időpontját),
- a programváltási utasítást többprogramos üzem esetén,
- a közbenső idők mátrixát,
- a berendezés bekapcsolási programját,
- a piros izzók ellenőrzési előírásait,
- a jelzőfej-számozási helyszínrajzot,
- a forgalom lefolyását ábrázoló út-idő diagramot, ha a forgalomirányító készülék más forgalomirányító készülékekkel koordinált (összehangolt) üzemű.

F2.6. Az elterelési helyszínrajz és műszaki leírás

Az elterelési helyszínrajz lehetőség szerint méretarányosan (vagy a fontosabb méretek megjelölésével) tartalmazza

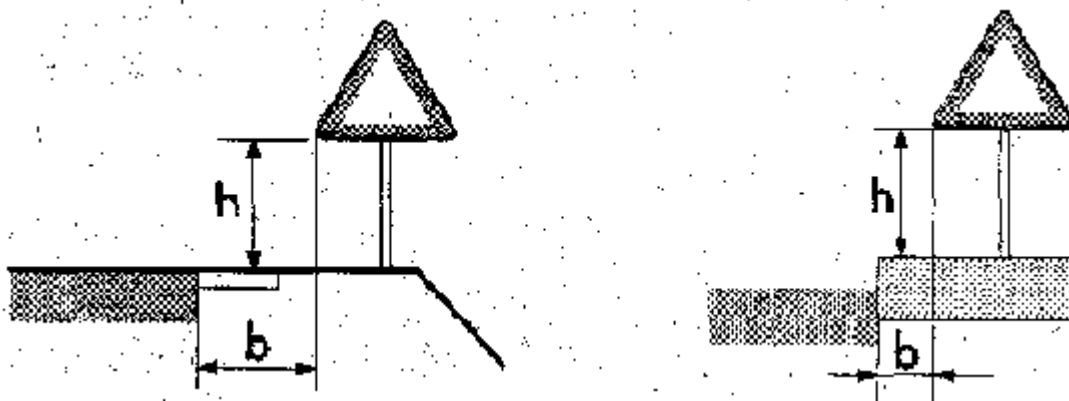
- a terelő úton az útkereszteződéseket, a forgalomirányító fényjelzőkészülékeket, a vasúti átjárókat, a tömegközlekedési megállóhelyeket,
- a meglévő és megmaradó, valamint (eltérő jelkulccsal) a létesítendő, illetve érvénytelenítendő jelzótáblákat,
- a meglévő és megmaradó, valamint (eltérő jelkulccsal) a létesítendő, illetve érvénytelenítendő útburkolati jeleket.

Az eltérési terv műszaki leírása tartalmazza az elterelés szükségességének indoklását, a terelőút azonosító adatait és főbb műszaki jellemzőit (hosszát, szélességét, lejtési viszonyait, teherbírását, forgalmi terhelését, hidak, műtárgyak és érintett közművek állapotát stb.).

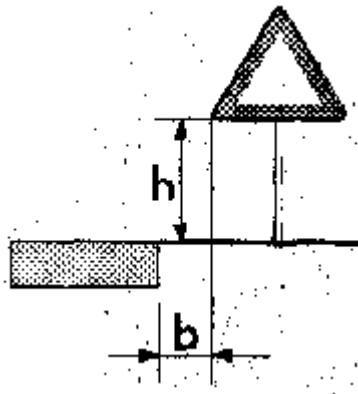
F3. A jelzótáblák oldalirányú és magassági elhelyezése az út keresztmetszetében

(v_t = tervezési sebesség)

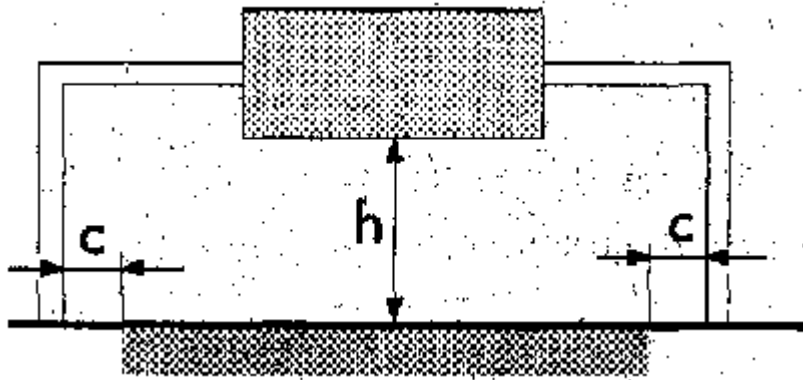
A) ÚTTEST (ÚTPÁLYA) MELLETT

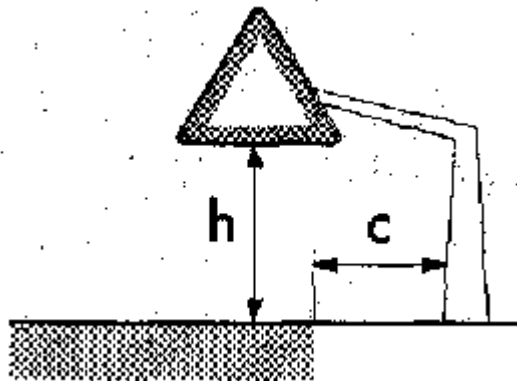
B) KERÉKPÁRÚT MELLETT

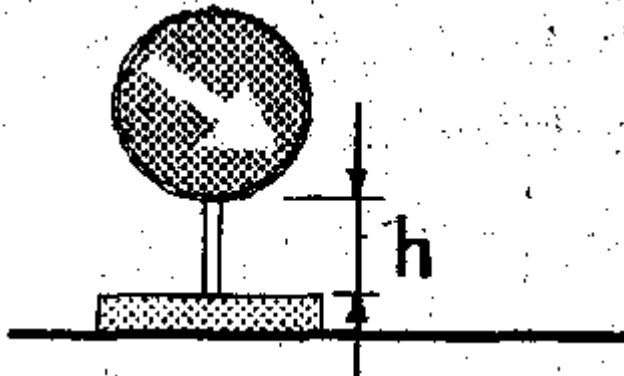
C) PORTÁLON ÉS ÁTFESZÍTÉSEN

D) KAROS OSZLOPON (v. FALIKONZOLON)

E) KIKERÜLÉSI IRÁNYT, VASÚTI ÁTJÁRÓT ELŐJELZŐ TÁBLA

LEGKISEBB OLDALTÁVOLSÁG [m]

Lakott területen	kiemelt szegély (b)		c	Lakott területen kívül	b	c
	van	nincs				
Mellékúton	0,25	0,50	1,25	$v_t < 50$ km/h	0,75	1,25
Főúton	0,50	0,75	1,50	$50 < v_t < 100$ km/h	1,00	1,50
Városi autópályán	1,25	1,25	2,00	$v_t = 100$ km/h	1,50	2,00

LEGKISEBB MAGASSÁG (h) [m]

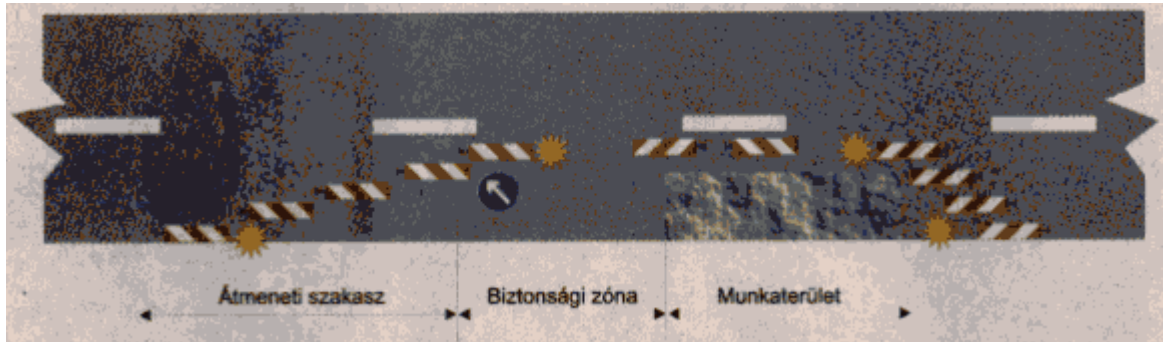
Úttest felett	$h \geq 4,70$
Úttest mellett, ahol gyalogos közlekedés nincs	$h \geq 1,50$
Kerékpárút, járda, gyalogút mellett vagy ahol gyalogos közlekedés van	$h \geq 2,50$ ($\geq 2,25$)
Kikerülési irány és vasúti átjárót előjelző tábla	$0,60 \geq h \geq 0,80$

v_t = tervezési sebesség

1. ábra

F4. Átmenettel kialakított munkaterület

F4.1. Munkaterület részei

2. ábra

F4.2. Az átmenet kialakítása iránytáblák alkalmazásával (példa)

3. ábra

F5. Szakaszosan kialakított hosszirányú elkorlátozás (példa)

4. ábra

F6. Pontszerű munkahely jelzése

F6.1. Egyoldali kikerülési lehetőség esetén

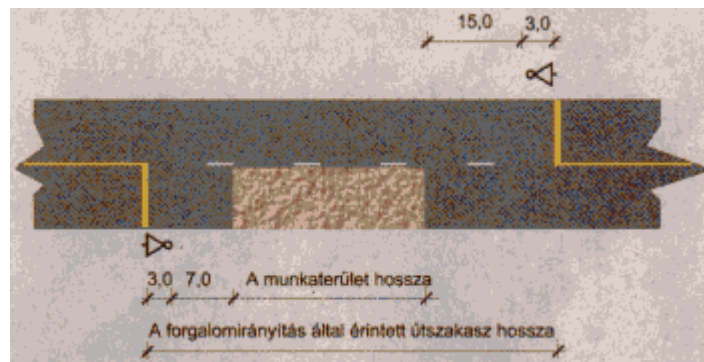
5. ábra

F6.2. Kétoldali kikerülési lehetőség esetén

6. ábra

F7. Jelzőlámpák felállítási vagy jelzőőrök felállási helye forgalomirányítás esetén

7. ábra

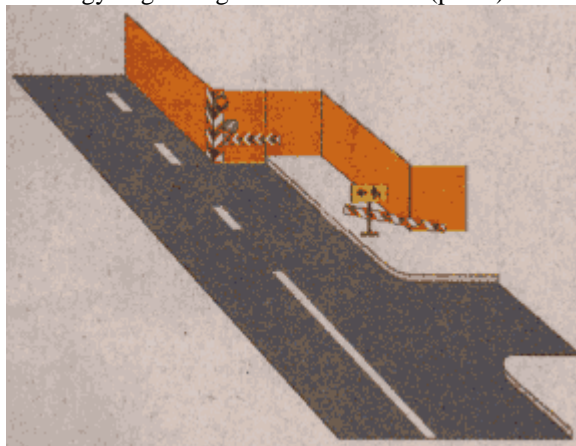
F8. Gyalogos közlekedést érintő elkorlátozások

F8.1. Gyalogos közlekedés céljára szolgáló elkerített folyosó (példa)

8. ábra

F8.2. Elkerített munkaterület a gyalogos forgalom áttelésével (példa)

9. ábra

